

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoPr/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	3112202588
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3112202588.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne ZLATOKOV SK, a.s., Trenčín, Martina Rázusa 8, IČO: 36318370, zastúpenej advokátom JUDr. Františkom Vávráčom, Banská Bystrica, Horná 51 proti žalovanej V. C., narodenej XX. V. XXXX, Y. XXX, zastúpenej splnomocnenkyňou AKK Advokátska kancelária Kubínyiová s. r. o., Trenčín, Piaristická 9, IČO: 36863891, o zaplatenie 17.201,61 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12Cpr/2/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 26. marca 2024 sp. zn. 17CoPr/5/2023 a doplniacemu rozsudku z 25. apríla 2024 sp. zn. 17CoPr/5/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 26. marca 2024 sp. zn. 17CoPr/5/2023 spolu s doplniacim rozsudkom z 25. apríla 2024 sp. zn. 17CoPr/5/2023 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Trenčín z 1. júla 2024 č. k. 12Cpr/2/2012-716 v spojení s uznesením Okresného súdu Trenčín z 29. mája 2024 č. k. 12Cpr/2/2012-692 zrušuje.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 9. novembra 2022 č. k. 12Cpr/2/2012-606 I. určil, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 204,05 eura s 9,25 % ročným úrokom z omeškania od 21. februára 2012 do zaplatenia, v mesačných splátkach po 50 eur splatných vždy do konca príslušného mesiaca, počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do vyrovnania, pod hrozbou straty výhody splátok s tým, že povinnosť plnenia žalovanej zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia na základe trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín z 30. októbra 2012 č. k. 1T/141/2012-51 dlžníkom - obvineným (ďalej len „trestný rozkaz“), II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a III. žalovanej priznal proti žalobkyni právo na náhradu trov konania v rozsahu 89,14 %. Rozsudok právne zdôvodnil ustanoveniami § 81 písm. e), § 82, § 182 až 184, § 187 ods. 1 a § 189 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Vecne dôvodil, že v prevádzke žalobkyne došlo ku schodku na zverených hodnotách,

spôsobenému krádežou tretími osobami 23. júna 2011, keď v prevádzke žalobkyne bola prítomná ako predavačka žalovaná (o čom svedčí aj trestný rozkaz). Predmetom rozhodovania zostala náhrada škody okrem časti žalovanej sumy, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom súdu prvej inštancie z 9. mája 2018 č. k. 12Cpr/2/2012-368 v celkovej priznanej sume 734,98 eura s príslušenstvom, ktorá pozostávala sumy 220,09 eura (5% z neodvedenej tržby 4.401,83 eura), sumy 145,75 eura (5% z predaja poukážok Lyoness vo výške 2.915 eur), sumy 305,05 eura (10% z hodnoty druhej polovice šperkov v celkovej výške 6.100,93 eura bez DPH; vo vzťahu k prvej polovici šperkov na dvoch ukradnutých plató bola žaloba zamietnutá v celom rozsahu pre vyvinenie sa žalovanou) a zo sumy 64,09 eura (10% zo 1-iny z vykúpeného zlomkového zlata za 2 563,67 eura bez DPH). Poukazujúc na predchádzajúce zrušujúce uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) z 22. júla 2020 sp. zn. 8Cdo/206/2019, v ktorom boli ako správne hodnotené závery o zbavení sa zodpovednosti žalovanej za schodok vo vzťahu k odcudzeným hodnotám nachádzajúcim sa priamo na predajni žalobkyne (t.j. odcudzeným šperkom z dvoch plató), avšak ako predčasné boli hodnotené závery o takmer úplnom zbavení sa zodpovednosti žalovanej aj za schodok na hodnotách nachádzajúcich sa v neuzamknutom trezore v neuzamknutej miestnosti, uviedol, že predmetom posúdenia zostala otázka, čo bolo priamou príčinou odcudzenia hodnôt z neuzamknutého trezoru. Predajňa mala tvar písmena L, pulty boli rozmiestnené tak, že z jedného konca nebolo vidieť na opačný koniec, pulty boli z koncových strán voľne otvorené do zápultia, dvere do bočnej miestnosti s trezorom (otvoreným/privretým, neuzamknutým) bývali otvorené i neuzamknuté a v predajni bývali dve predavačky. V deň krádeže však došlo k náhlej neprítomnosti druhého predavača a žalobkyňa náhradného predavača nezabezpečila, v dôsledku čoho v predajni celý deň zostala sama iba jedna predavačka, a to žalovaná. Zlodějov teda motivovali ku krádeži, resp. im ju uľahčili dve príčiny, a to prítomnosť iba jednej predavačky v predajni tvaru L s voľným vstupom do zápultia a otvorené dvere do bočnej miestnosti s trezorom. Z tohto pohľadu súd prvej inštancie ustálil podiel zavinenia na strane žalobkyne 50% a na strane žalovanej 50%. Priamou a bezprostrednou príčinou odcudzenia hodnôt z trezoru bolo to, že žalovaná nechala otvorené dvere do bočnej miestnosti, kde sa tento trezor nachádzal. Avšak k vzniku schodku úmyselným konaním tretích osôb by za prítomnosti jednej predavačky nedošlo iba vtedy, ak by žalovaná tieto dvere nielen zavrela, ale aj zamkla a kľúč by si nechala pri sebe, pretože zloději boli štyria a časť z nich zabávala žalovanú a časť vošla dverami do bočnej miestnosti a vykradla trezor. Žalovaná však nemohla dvere zamknúť, pretože nedisponovala kľúčom, z tohto dôvodu jej zavinenie je iba čiastočné, a to v podiele 50 % (nezatvorené dvere) a podiel žalobkyne bol tiež 50% (chýbajúci kľúč od dverí), teda celkovo sa podiel žalovanej znížil na 25%. Bolo pritom nepodstatné, či trezor bol zamknutý alebo len privretý. V neprospech žalobkyne tiež hodnotil, že ani jeden z dvoch koncov pultov nebol uzavretý; zloději teda nemuseli prekonať prekážku (napr. preskočiť pult) a žalobkyňa týmto nedostatkom krádež uľahčila. Jej ďalší podiel na zavinení je v rozsahu 50% z podielu žalovanej 25 %. Výsledný podiel zavinenia žalovanej tak zostal vo výške 12%. Súd prvej inštancie nepriznal žalobkyňu náhradu za neodvedenú tržbu za predchádzajúce dni a hodnotu vykúpeného zlata nad váhu 30g (v hodnote nad 526,89 eur), pretože určil spoluzavinenie žalobkyne vo výške 100% z dôvodu porušenia vlastných interných predpisov o povinnosti odvádzať každý deň tržby ako aj v časti hodnoty za vykúpené zlomkové zlato nad váhu 30g (interná smernica žalobkyne č. 1/2007). Podiel žalovanej (12 %) z hodnoty vykúpeného zlata do 30g (526,89 eura) predstavuje sumu 63,23 eura, čo už žalovaná uhradila na základe prvého rozsudku z 9. mája 2018, z tohto dôvodu v tejto časti žalobu zamietol. Podiel žalovanej (12%) zo sumy 2.915 eur (predaj poukážok Lyoness) predstavuje sumu 349,80 eura, z ktorej žalovaná uhradila 145,75 eura (na základe prvého rozsudku z 9. mája 2018), preto žalobkyňu priznal sumu 204,05 eura. Vo vzťahu k chýbajúcim 86 ks šperkov v hmotnosti 269,3 g v cene 6.100,93 eura bez DPH žalobkyňa nepreukázala, koľko z týchto šperkov bolo odcudzených z voľnej police v predajni a koľko z trezoru, a teda v konaní nebolo možné zistiť presnú hodnotu odcudzených zlatých šperkov z trezoru. Z dôvodu neunesenia dôkazného bremena bola v tejto časti žaloba zamietnutá ako nedôvodná. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zákonov (ďalej tiež len „CSP“) a vecne pomerom úspechu žalobkyne a žalovanej v konaní.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobkyne v poradí druhým rozsudkom z 26. marca 2024 sp. zn. 17CoPr/5/2023

spolu s doplniacim rozsudkom z 25. apríla 2024 sp. zn. 17CoPr/5/2023 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP vo výroku II. zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 2.593,71 eura s 9,25 % ročným úrokom z omeškania od 21. februára 2012 do zaplattenia, všetko v mesačných splátkach po 50 eur splatných vždy do konca príslušného mesiaca, počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do vyrovnaní, pod hrozbou straty výhody splátok s tým, že povinnosť plnenia žalovanej zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia na základe trestného rozkazu; vo zvyšnej zamietavej časti výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie potvrdil. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. zmenil tak, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 58 %. Uviedol, že úlohou súdu prvej inštancie po predchádzajúcom zrušení veci odvolacím súdom bolo zistiť presný počet a hodnotu odcudzených zlatých šperkov z trezoru žalobkyne, ustáliť celkovú výšku hodnôt odcudzených z trezoru a následne opätovne určiť mieru podielu zavinenia žalovanej na vzniknutej škode. Na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala celkovú výšku hodnôt odcudzených z trezoru (vrátane zlatých šperkov). Nakoľko medzi stranami nebolo sporné, že na dvoch plató voľne uložených v predajni sa nachádzali iba zlaté retiazky (v žalobkyňou tvrdenom počte 32 ks), na základe inventarizačného zápisu bolo možné uzavrieť, že okrem týchto zlatých retiazok chýbalo celkom 54 ks šperkov, a to 26 ks prsteňov v sume 1.485,52 eura s DPH, 2 ks závesov v sume 19,66 eura s DPH, 19 ks náramkov v sume 1.800,35 eura s DPH, 3 ks náhrdelníkov v sume 536,30 eura s DPH a 4 ks retiazok v sume 408,61 eura s DPH. Stotožnil sa so súdom prvej inštancie, že zlodějov motivovali ku krádeži dve príčiny, a to: 1/ prítomnosť iba jednej predavačky v predajni tvaru „L“ s voľným vstupom do zápuľtia a 2/ otvorené dvere do bočnej miestnosti s trezorom. Keby si zamestnávateľ splnil svoju povinnosť riadne zabezpečiť predajňu, ku krádeži na predajni by nedošlo, a to aj napriek tomu, že trezor nebol uzamknutý. Žalobkyňa si týchto nedostatkov na predajni bola zrejme vedomá, nakoľko po predmetnej krádeži došlo k vykonaniu viacerých zmien, a to jednak v personálnom zabezpečení, materiálnom vybavení predajne a tiež v úprave internej smernice č. 1/2017. Žalovaná uniesla dôkazné bremeno ohľadne svojho tvrdenia, že škoda (pokiaľ išlo o cennosti uložené v trezore) bola spôsobená sčasti bez jej zavinenia. Odvolací súd sa však nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o takmer úplnom zbavení sa zodpovednosti žalovanej za stratu na zverených hodnotách, ale zodpovednosť žalovanej ustálil vo výške 25 % a zodpovednosť žalobkyne (zamestnávateľa) vo výške 75%, a to z dôvodu nedostatočných podmienok pre hospodárenie žalovanej so zverenými hodnotami. Po zohľadnení výšky súm, ktoré bola žalovaná povinná zaplatiť na základe prvého rozsudku súdu prvej inštancie z 09. mája 2018 č. k. 12Cpr/2/2012-368 a na základe odvolaní nenapadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie z 09. novembra 2022 č. k. 12Cpr/2/2012-606 stanovil celkovú sumu, ktorú je žalovaná povinná zaplatiť, vo výške 2.593,71 eura (spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 %). Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý určil spoluzavinenie žalobkyne pri odcudzení neodovzdanej tržby za predchádzajúce dni vo výške 100 % z dôvodu porušenia vlastných interných predpisov o povinnosti odvádzať každý deň tržby, ako aj v časti hodnoty za vykúpené zlomkové zlato nad váhu 30g (podľa internej smernice žalobcu č. 1/2007); poukázal pritom na závery zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu z 22. júla 2020 sp. zn. 8Cdo/206/2019, ktorými bol viazaný. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 396 ods. 2 v spojení s § 453 ods. 3 a § 255 ods. 1 a 2 CSP a vecne vzájomným pomerom úspechu žalobkyne a žalovanej v konaní.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Dovolanie odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t.j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Navrhla zmeniť napadnutý rozsudok a uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 13.872,92 eura spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 9,25 % a priznať žalobkyni plnú náhradu trov konania, alternatívne navrhla zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala, že sudy pri hodnotení dôkazov rozhodných pre exkulpáciu žalovanej úplne ignorovali skutočnosť, že trezor bol odomknutý, čo bola jediná relevantná skutočnosť majúca vplyv na odcudzenie vecí a hodnôt z trezoru. Príčiny krádeže pomenované nižšími súdmi mali irelevantný vzťah k následku. Trezor slúži na zabezpečenie ochrany uložených predmetov a nemôže plniť tento účel, ak zostane neuzamknutý (čo žalovaná zanedbala). Ani dvere na miestnosti, v ktorej sa nachádzal trezor a do ktorej verejnosť nemá prístup, žalovaná nezavrela, čo priamo vyzývalo kriminálne živly ku konaniu. Vo vzťahu k hodnotám odcudzeným z predajne (retiazky na dvoch plató) nižšie sudy

bez akéhokoľvek odôvodnenia stanovili zodpovednosť žalobkyne vo výške 100 %, nezaoberali sa príčinami, ktoré viedli ku vzniku škody, vôbec nezohľadnili, že vzhľadom na to, že žalovaná bola v inkriminovaný deň na predajni sama (o čom žalobkyňa nebola informovaná), nemala vyložiť na závesnú policu za pultom retiazky z trezoru. Postup nižších súdov pri stanovovaní spoluzavinenia bol preto chybný a podiel zavinenia žalobkyne a žalovanej stanovili bez vymedzenia relevantných príčin vzniku škody. Opomenuli priame a bezprostredné dôkazy, vychádzali zo skutkových záverov nemajúcich v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní a pri hodnotení dôkazov postupovali arbitrárne a v rozpore s princípmi logického uvažovania. Schodok na zverených hodnotách bol zapríčinený konaním žalovanej, ktorá ponechala otvorený trezor i dokorán otvorené dvere miestnosti (v ktorej sa trezor nachádzal), a tiež v situácii, keď bola v predajni sama, vyložila šperky na nástennú policu v predajni. Dovolateľka tiež namietala, že nižšie súdy nerešpektovali záväzný právny názor dovolacieho súdu vyslovený v zrušujúcom uznesení.

4. Žalovaná vo vyjadrení k podanému dovolaniu nesúhlasila s argumentáciou žalobkyne, podané dovolanie považovala za nedôvodné a navrhla ho zamietnuť, resp. ako neprípustné odmietnuť.

5. Dovolateľka zotrvala na svojej argumentácii uvedenej v dovolaní.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

8. Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP (vychádzajúc z jeho obsahu) a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolací súd, vychádzajúc z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu a tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 CSP (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1VCdo/1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona, ktorého sú súčasťou.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolateľka v dovolaní okrem iného namietala nerešpektovanie záväzného právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v zrušujúcom uznesení nižšími súdmi a arbitrárnosť ich rozhodnutí.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k tejto vade zmätočnosti.

13. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

14. Postup súdu nižšej inštancie spočívajúci v nerešpektovaní záväzného právneho názoru, vysloveného v zrušujúcom uznesení súdu vyššej inštancie, a to len na základe vlastného uváženia, je neprípustným postupom, ktorý narúša princíp právnej istoty (R 76/2016).

15. V danej veci uznesením z 22. júla 2020 sp. zn. 8Cdo/206/2019 najvyšší súd zrušil v poradí prvý rozsudok odvolacieho súdu z 21. marca 2019 sp. zn. 17CoPr/7/2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd nespochybnil závery odvolacieho súdu o zbavení sa zodpovednosti žalovanej za schodok vo vzťahu k odcudzeným hodnotám nachádzajúcim sa priamo na predajni žalovanej (z dôvodu nevytvorenia vhodných pracovných podmienok - zlé rozloženie pultov, počet pracovníkov v predajni a pod.), avšak závery o takmer úplnom zbavení sa zodpovednosti žalovanej aj za schodok na hodnotách nachádzajúcich sa v neuzamknutom trezore v neuzamknutej miestnosti považoval za rozporné s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, vychádzajúcou predovšetkým zo záverov jeho rozsudku sp. zn. 2Cdo/244/2007. Odvolaciemu súdu vytkol, že ten síce vo svojom rozhodnutí poukázal na zavinenie žalovanej, avšak už nevyhodnotil, ako sa táto skutočnosť prejavila na odcudzení hodnôt nachádzajúcich sa v trezore, t. j. či odcudzenie hodnôt žalovaná svojím konaním uľahčila alebo nie, keďže deklarované pochybenia žalobkyne (zlé rozloženie pultov v predajni, denné neodvádzanie tržieb do banky, počet pracovníkov v predajni) zrejme nemohli byť priamou príčinou odcudzenia hodnôt z neuzamknutého trezoru. Poukázal na to, že dôvodom zbavenia sa zodpovednosti zamestnanca nie je zásah inej osoby, ktorý znemožní zamestnancovi starať sa o zverené hodnoty, ako sa mylne domnieva žalovaná. Zamestnanec sa nemôže zbaviť zodpovednosti, ak nesplnením svojich povinností riadne hospodáriť s jemu zverenými prostriedkami a počínať si tak, aby nedochádzalo k poškodeniu majetku zamestnávateľa alebo k jeho zničeniu (§ 178 ods. 1 Zákonníka práce) vznik schodku umožnil. Žalovaná tak z nedbanlivosti (vo vzťahu k hodnotám uloženým v trezore) porušila povinnosť zabrániť vzniku zavinených strát, rozdielov a úbytkov hodnôt zverených k vyúčtovaniu a povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo k poškodeniu majetku zamestnávateľa alebo k jeho zničeniu. Uložil odvolaciemu súdu, aby opätovne vyhodnotil, či žalovaná uniesla dôkazné bremeno ohľadne svojho tvrdenia, že škoda (pokiaľ išlo o cennosti uložené v trezore) bola spôsobená „šťastí alebo celkom bez jej zavinenia.“ Dodal, že trezor s hodnotami bolo treba riadne zabezpečiť (uzamknúť) a o tom ju nebolo treba osobitne poučovať; ide o všeobecne známe pravidlá ochrany majetku. Neobstojí preto ani argumentácia o tom, že žalovanej nebolo v smernici, ktorá jej bola odovzdaná pri vzniku pracovného pomeru, výslovne uložená povinnosť trezor zamykať. Rovnako neobstojí tvrdenie, že žalobkyňa mohla škodu (pokiaľ išlo o finančnú hotovosť uloženú v trezore) minimalizovať, ak by odvádzala tržby do banky denne (a preto nesie zavinenie na jej vzniku), keďže ani táto skutočnosť nebola v priamej príčinnej súvislosti s konaním páchatel'ov, ktorým bolo „uľahčené“ odcudziť hodnoty z trezoru práve tým, že na prístup k nemu nemuseli prekonať žiadnu prekážku (stačilo odpútať pozornosť žalovanej). Výška finančnej hotovosti ponechaná v trezore, resp. denné neodvádzanie finančnej hotovosti do banky nebolo príčinou vzniku škody na majetku žalobcu.

16. V konaní nasledujúcom po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu nemá odvolací súd žiadny priestor pre úvahy, či bude alebo nebude rešpektovať právny názor najvyššieho súdu. Prípady výnimiek zo zásady tohto „jednosmerného diktátu“ sú najčastejšie zmeny v skutkových zisťeniach, alebo prípad zmeny právnej úpravy, ku ktorej došlo po zrušovacom rozhodnutí, ale pred opätovným rozhodnutím odvolacieho súdu, zásadný judikatórny posun (napr. Európskeho súdneho dvora, Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky alebo najvyššieho súdu), avšak žiadna z menovaných výnimiek pred opätovným rozhodovaním veci odvolacím súdom nenastala.

17. Hoci v danej veci odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zodpovednosť žalovanej určil v rozsahu 25 %, teda formálne akoby rešpektoval rozhodnutie dovolacieho súdu, z jeho odôvodnenia tento záver ale nevyplýva. Zjednodušene povedané, odvolacím súdom bolo konštatované, že v podstate žalovaná nenesie žiadnu zodpovednosť (pretože žalobkyňa si škodu zavinila sama a nezamknutý trezor nemožno pričítať na ťarchu žalovanej), ale nakoľko je odvolací súd viazaný názorom dovolacieho súdu, tak potom určil túto zodpovednosť v rozsahu už spomínanom. Uvedené rozhodnutie nie je možné považovať za presvedčivé a dôsledné vo vzťahu k záväznosti právneho názoru, ktorý dovolací súd už vyslovil. Nie je akceptovateľné, aby bolo nerešpektované, že trezor bolo nutné zamykať. K uvedenému sa už najvyšší súd vyjadril vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí a súdy túto skutočnosť odignorovali. Ďalej je potrebné uviesť, že hoci dal v časti najvyšší súd vo svojom predchádzajúcom uznesení za pravdu nižším súdom, rozhodnutie bolo zrušené ako celok aj v tejto časti, a teda bolo potrebné sa vysporiadať v rozhodnutí i s ňou (zopakovať, čo bolo povedané a odobrené najvyšším súdom). Uvedená časť v rozhodnutiach nižších súdov úplne absentuje.

18. Odvolací súd (pred ním i súd prvej inštancie) napriek kasačnej záväznosti neakceptoval právny názor dovolacieho súdu vyjadrený v nosných dôvodoch zrušujúceho uznesenia.

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka opodstatnene namieta neakceptovanie názoru najvyššieho súdu nižšími súdmi, a hoci túto vadu výslovne neoznačila ako vadu podľa § 420 písm. f) CSP, je zrejmé, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa pritom do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015).

21. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúci za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP). Súčasne dovolací súd zrušil i súvisiace uznesenia ohľadom výšky trov konania. Výdanie uznesenia o náhrade trov konania v konkrétnej výške je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci (sp. zn. 4Obdo/7/2018, 3Obo/9/2017).

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

Poučenie:

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.